

Zbor väzenskej a justičnej stráže

Informácia

o stave bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vývoji pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia pri práci v Zbore väzenskej a justičnej stráže za rok 2018

1. Úvod

Na základe bodu B.3 uznesenia vlády SR č. 624 z 9. septembra 2009, ktorým sa mení v uznesení vlády SR č. 475 z 11. júna 2003 termín úlohy B.5, minister spravodlivosti SR predkladá Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR SR“) Informáciu o stave bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia pri práci za predchádzajúci rok, ktorú pripravia ich orgány dozoru v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“) v rozsahu svojej pôsobnosti (ďalej len „informácia“) každoročne do 31. marca. Informácia bola vypracovaná podľa obsahovej štruktúry určenej MPSVR SR a na základe žiadosti o zaslanie podkladov do Správy o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v roku 2018 zo dňa 7. februára 2019.

2. Orgán dozoru zboru

Štátny odborný dozor nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci (inšpekciu práce) na pracoviskách Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „ZVaJS“) vykonáva v súlade s ustanovením § 138 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“) a § 2 ods. 4 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z. z.“) orgán dozoru zboru nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci a pre ochranu pred požiarmi referátu špeciálnych činností odboru kontroly a právnych činností Generálneho riaditeľstva ZVaJS (ďalej len „orgán dozoru zboru“).

Orgán dozoru zboru vykonáva inšpekciu práce na pracoviskách ZVaJS, a to predovšetkým dozor nad dodržiavaním predpisov na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri plnení služobných úloh príslušníkmi ZVaJS, pracovných úloh zamestnancami ZVaJS, ako aj obvinenými vo výkone väzby zaradenými do práce (ďalej len „obvinený“) a odsúdenými vo výkone trestu odňatia slobody zaradenými do práce (ďalej len „odsúdený“) v rámci stredísk vedľajšieho hospodárstva a vnútorných prevádzok v ústavoch na výkon väzby, ústavoch na výkon trestu odňatia slobody, ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a v nemocnici pre obvinených a odsúdených (ďalej len „ústav“), ako aj požiarny dozor podľa § 66 ods. 1 písm. a) a ods. 3 zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov v objektoch ZVaJS.

3. Ciele, úlohy a priority orgánu dozoru zboru v roku 2018

Ciele, úlohy a priority orgánu dozoru zboru pre rok 2018 vychádzali predovšetkým v zmysle ustanovení Stratégie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike na roky 2016 až 2020 (ďalej len „Stratégia BOZP“) vrátane programu jej realizácie a z Koncepcie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v podmienkach ZVaJS na roky 2013 až 2020 (ďalej len „konceptia BOZP“). Cieľom je predovšetkým zníženie počtu pracovných (služobných) úrazov (ďalej len „PÚ“) v ZVaJS, a to predovšetkým zníženie závažných PÚ, tzn. PÚ s následkom smrti (ďalej len „SPÚ“) a PÚ s ťažkou ujmom na zdraví (ďalej len „ŤUZ“), ako aj eliminovanie príčin chorôb z povolania (ďalej len „CHZP“), ďalej zlepšovanie prevencie a posilňovanie kultúry práce,

a to v porovnaní so stavom dosiahnutým v roku 2012, kedy bola ukončená a vyhodnotená koncepcia BOZP na roky 2008 až 2012.

K presadzovaniu a postupnému splneniu tohto cieľa orgán dozoru zboru aj v roku 2018 zameriaval svoju činnosť tak, aby v rámci pridelených finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu bolo predovšetkým zrealizované splnenie vytýčených cieľov a priorít Stratégie BOZP a programu jej realizácie podľa schváleného harmonogramu úloh, ďalej orgán dozoru zboru svojou aktívnou činnosťou v oblasti inšpekcie práce presadzoval o vytvorenie podmienok na znižovanie počtu PÚ, najmä SPÚ, PÚ s ŤUZ a zníženie počtu priznaných CHzP. Rovnako sa snažil o zabezpečenie vhodných podmienok na výkon štátnej služby a pracovných podmienok na pracoviskách ZVaJS i mimo nich. Kontrolnú činnosť v ústavoch zameriaval aj na dodržiavanie prijatých opatrení vedúcich k eliminácii vzniku PÚ. Aj na základe vyššie uvedeného bol zaznamenaný pokles registrovaných PÚ (ďalej len „RPÚ“) v roku 2018 oproti roku 2017. Orgánom dozoru zboru, verejným zdravotníkom ZVaJS a príslušnými ústavmi bude naďalej koncentrovaná pozornosť na odvetvia s vyšším rizikom poškodenia zdravia pri práci a vyšším počtom PÚ. Za účelom zvýšenia povedomia nadriadených ZVaJS, príslušníkov ZVaJS, zamestnancov ZVaJS a odsúdených zaradených do práce orgán dozoru zboru a verejný zdravotník ZVaJS využíval aj formy preventívnej činnosti a poskytoval poradenstvo. Aktívne sa podieľal na osvetovej činnosti v rámci vykonávania prednášok pre odsúdených a zabezpečoval aj vzdelávanie samostatných bezpečnostných technikov z ústavov, zdravotníckych pracovníkov ZVaJS, ako aj nadriadených ZVaJS z oddelení logistiky a oddelení zamestnávania, výroby a odbytu z ústavov. Orgán dozoru ZVaJS v rámci kontrolnej činnosti kontroloval predovšetkým dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci a ochrany pred požiarmi na pracoviskách ZVaJS, kde sa v súlade s úlohami vyplývajúcimi z platnej koncepcie BOZP zameriaval prioritne na oblasť prevencie úrazov spôsobených manipuláciou s bremenami a s ručným náradím, poskytovaním osobných ochranných služobných a pracovných prostriedkov, ďalej vedenia evidencie a registrácie PÚ a prijímania opatrení na predchádzanie vzniku podobných pracovných úrazov, a to predovšetkým pri pracovných úrazoch spôsobených mimo pracovísk ZVaJS.

4. Prehľad dozorovaných subjektov

Orgán dozoru zboru v roku 2018 na základe poverenia generálneho riaditeľa ZVaJS vykonal:

- a) 2 komplexné kontroly na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci na pracoviskách ZVaJS,
- b) 5 následných kontrol na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci.

Prehľad výkonov orgánu dozoru zboru je podrobne uvedený v prílohe a v tabuľkách č. 1 až 6.

5. Zistenia orgánu dozoru zboru v kontrolovaných subjektoch

V roku 2018 bolo zistených iba 53 nedostatkov, čo predstavuje výrazný pokles oproti roku 2017 až o 68,28 %. Uvedený stav je odôvodnený skutočnosťou, že v roku 2018 bolo vykonaných 5 následných kontrol, kde sa preverovalo odstránenie zistených nedostatkov z komplexných kontrol vykonaných v roku 2017 a v roku 2018 boli vykonané aj dve komplexné kontroly na úseku BOZP. Z uvedeného vyplýva, že kontrolované ústavy odstraňovali vo väčšej miere nedostatky zistené orgánom dozoru zboru v rámci jeho kontrolnej činnosti v ústavoch. Podrobnejšie údaje o počtoch zistených nedostatkov v jednotlivých oblastiach výkonu inšpekcie práce sú uvedené v tabuľkách č. 3 a 4.

V oblasti BOZP (položky s kódmi 0100 až 1000 a položka s kódom 1300 v tabuľke č. 3) bolo v roku 2018 zistených 53 nedostatkov. Najväčší počet nedostatkov bol zistený v súvislosti s prevádzkovými budovami a objektmi ZVaJS, kde bolo zistených 20 nedostatkov a 14 nedostatkov súviselo s prevádzkou a technickým stavom vyhradených technických zariadení (ďalej len „VTZ“). V oblasti riadenia BOZP bolo zistených len 8 nedostatkov, čo predstavuje pokles oproti roku 2017 až o 71,43 %. V rámci nedostatkov vzťahujúcich sa na stroje a zariadenia bol zistený iba 1 nedostatok a 8 nedostatkov bolo zaznamenaných v oblasti poskytovania osobných ochranných pracovných či služobných prostriedkov (ďalej len „OOPP“).

Najčastejšie porušovaným všeobecne záväzným právnym predpisom je opätovne ustanovenie § 13 ods. 3 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 124/2006 Z. z.“), podľa ktorého ústav môže užívať stavby, ich súčasti a pracovné priestory, prevádzkovať pracovné prostriedky a používať pracovné postupy, len ak zodpovedajú predpisom na zaistenie BOZP, ak sú dodržané podmienky, ktoré vymedzil ich projektant, konštruktér, tvorca alebo výrobca a po vykonaní údržby, prehliadok, kontrol, skúšok, úradných skúšok alebo odborných prehliadok a odborných skúšok ustanovených osobitnými predpismi alebo technickou dokumentáciou výrobcu.

Nedostatky v oblasti VTZ sa týkali hlavne nesplnenia povinností prevádzkovateľov VTZ (elektrických) overovať bezpečnosť uvedených zariadení najmä opakovanými úradnými skúškami (9 nedostatkov), ďalej odbornými prehliadkami a odbornými skúškami v predpísaných lehotách podľa osobitného predpisu (5 nedostatkov). Do konca roka 2018 bolo v kontrolovaných služobných úradoch vykonaných 9 opakovaných úradných skúšok u VTZ elektrických, pričom v 2 prípadoch sa ešte odstraňujú nedostatky zistené vykonanou úradnou skúškou. Po odstránení nedostatkov zistených opakovanou odbornou prehliadkou a odbornou skúškou (revíziou) VTZ elektrických budú v kontrolovaných služobných úradoch v roku 2019 vykonané revíziou technikom elektrických zariadení a bleskozvodov 2 odborné prehliadky a odborné skúšky (revízie) bleskozvodov a 2 odborné prehliadky a odborné skúšky (revízie) elektrickej inštalácie. V jednom prípade bolo dodatočne zistené, že predmetné elektrické zariadenie nie je majetkom štátu v správe kontrolovaného ústavu, ale patrí inej právnickej osobe, ktorá musí vykonávať kontrolu na predmetnom elektrickom zariadení.

V oblasti prevádzkových budov a objektov sa najviac nedostatkov vyskytovalo v objektoch ZVaJS, do ktorých sa neinvestovali finančné prostriedky na rekonštrukciu, opravy a údržbu. V oblasti riadenia BOZP kontrolované ústavy nevenovali požadovanú pozornosť jednotlivým prvkom systému riadenia BOZP. Väčší počet nedostatkov bol zistený vo vedení evidencie poskytovaných OOPP a v kontrolnej činnosti ústavu. Úroveň riadenia BOZP je závislá od odbornej úrovne zamestnancov ZVaJS vykonávajúcich úlohy v oblasti preventívnych a ochranných služieb a právneho povedomia nadriadených ZVaJS a vedúcich zamestnancov na všetkých stupňoch riadenia. Pri prevádzke strojov a zariadení bol zistený jeden nedostatok, a to nezabezpečenie ochrannými zariadeniami (zábranou proti pádu osôb).

Najčastejším nedostatkom v oblasti OOPP bolo neposkytovanie účinných OOPP najmä na prácu s nebezpečnými chemickými látkami a zmesami, ktoré sú nevyhnutné k zabezpečeniu účinnej ochrany života a zdravia príslušníkov ZVaJS, zamestnancov ZVaJS a odsúdených zaradených do práce pri výkone pracovných úloh s ohľadom na všetky aspekty týkajúce sa výkonu štátnej služby a práce. Ďalším častým nedostatkom boli chyby v samotnom vypracovaní interného predpisu na poskytovanie OOPP a už v spomínanej evidencii poskytovaných OOPP.

Prehľad nedostatkov zistených v rámci kontrolnej činnosti orgánu dozoru zboru je uvedený v tabuľke č. 3.

6. Nápravné a sankčné opatrenia orgánu dozoru zboru

Po vykonanej kontrole sú štatutárom kontrolovaného ústavu prijaté opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov (termíny k ich odstráneniu sú určené v protokole o vykonanej kontrole) prostredníctvom rozkazu príslušného riaditeľa ústavu k odstráneniu zistených nedostatkov z kontrolnej činnosti, pričom termín na ich odstránenie je prevažne podmienený pridelením finančných prostriedkov nevyhnutných na realizáciu ich včasného odstránenia. V prípade nezabezpečenia potrebných finančných prostriedkov bude naďalej pretrvávajúť porušovanie predpisov z oblasti BOZP a ochrany pred požiarmi. Prostredníctvom následnej kontroly, vykonanej spravidla do roka od uskutočnenia komplexnej kontroly, orgán dozoru zboru preveruje splnenie prijatých opatrení. Orgán dozoru zboru v súlade s interným predpisom vydáva aj opatrenia na okamžité odstránenie tých nedostatkov, ktorých charakter si to neodkladne vyžaduje vzhľadom na odvrátenie hrozby poškodenia zdravia alebo ohrozenia života osôb, vrátane vzniku požiaru alebo výbuchu, a to predovšetkým vydaním rozhodnutia o vylúčení veci z používania, prípadne rozhodnutím o zastavení prevádzky. K odstráneniu nedostatkov z kontrolnej činnosti prijíma štatutár kontrolovaného ústavu následné termínované opatrenia s určením zodpovednej osoby za odstránenie zistených nedostatkov.

Orgán dozoru zboru každoročne apeluje na požiadavku zabezpečiť ústavom nevyhnutné finančné prostriedky, ktoré budú účelovo viazané na odstránenie nedostatkov zistených v rámci vykonávanej kontrolnej činnosti. Jedná sa predovšetkým o ústavy, ktoré nie sú schopné zabezpečiť odstránenie zistených závažných nedostatkov či havarijných stavov z vlastných zdrojov. Zistené nedostatky nevyžadujúce kapitálové výdavky si ústavy podľa možností rozpočtu priebežne odstraňujú z bežných výdavkov. Odstraňovanie nedostatkov, ktorých riešenie si vyžaduje navýšenie rozpočtu v oblasti kapitálových výdavkov, sa rieši v závislosti od možností rozpočtu ZVaJS.

Orgán dozoru zboru nemá oprávnenie na ukladanie sankcií pri výkone kontroly za nedodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci vrátane predpisov upravujúcich faktory pracovného prostredia (napr. ukladať blokové pokuty, uložiť zákaz činnosti, či odobrať oprávnenia fyzickým osobám a právnickým osobám, alebo odobrať osvedčenia fyzickým osobám).

Orgán dozoru zboru je povinný uviesť v protokole o výsledku kontroly zistené nedostatky a nadriadení ZVaJS ukladajú podľa miery zavinenia a závažnosti porušenia predpisov na kontrolovanom úseku disciplinárne opatrenia príslušníkom ZVaJS v súlade so zákonom č. 73/1998 Z. z., zamestnancom ZVaJS v súlade s ustanoveniami Zákonníka práce, obvineným v súlade so zákonom č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 221/2006 Z. z.“) a odsúdeným v súlade so zákonom č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“). Ústavy v prípade nedodržiavania predpisov v oblasti BOZP a ochrany pred požiarmi postupujú pri poskytovaní pracovnej sily na pracoviskách iných zamestnávateľov (objednávateľov prác a služieb) v súlade s ustanoveniami upravenými vo vzájomne uzatvorených zmluvách o poskytnutí pracovnej sily. Rovnako postupujú aj v prípade výpožičky objektov ZVaJS a ich priestorov právnickým osobám alebo fyzickým osobám - podnikateľom, pričom zo strany ústavu môže dôjsť aj k okamžitému odstúpeniu od zmluvy v závislosti od závažnosti porušenia zmluvných podmienok.

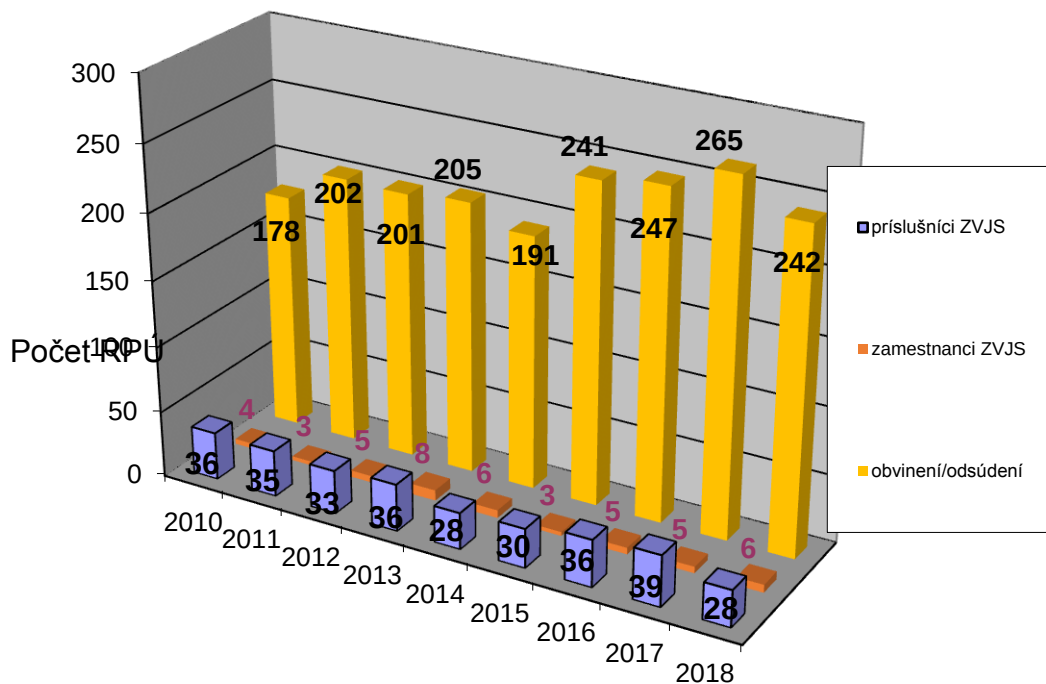
7. Stav a vývoj pracovných (služobných) úrazov a chorôb z povolania

V roku 2018 bolo v ZVaJS zaevidovaných celkom **276 RPÚ**, pričom v jednom prípade sa jedná o PÚ s ŤUZ. V porovnaní s rokom 2017, kedy bolo zaevidovaných až **309 RPÚ**, bol v roku 2018 zaznamenaný **pokles** v počte RPÚ o **33 prípadov**. Aj napriek zníženiu počtu RPÚ treba zdôrazniť, že v roku 2018 nedošlo **k zníženiu** počtu závažných PÚ (PÚ s ŤUZ a SPÚ), keď v roku

2018 bol zaregistrovaný 1 PÚ s ŤUZ a v roku 2017 bol zaregistrovaný 1 SPÚ. V roku 2018 nebola v ZVaJS priznaná CHzP a nebolo evidované ani ohrozenie CHzP.

Porovnanie počtu RPÚ v ZVaJS v rokoch 2010 až 2018 je uvedené v grafe č. 1.

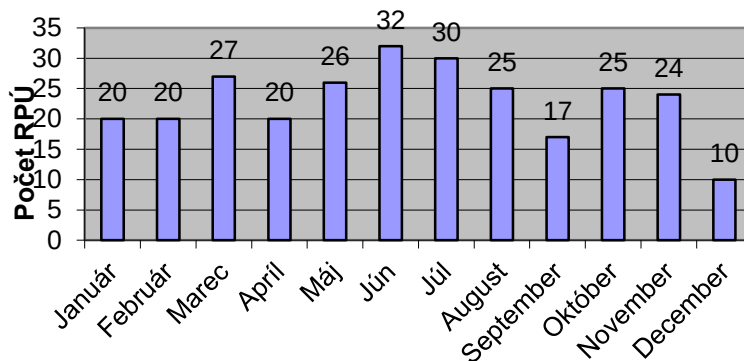
Porovnanie počtu RPÚ v ZVJS v rokoch 2010 až 2018

graf č.1: Porovnanie počtu RPÚ v ZVaJS v rokoch 2010 až 2018

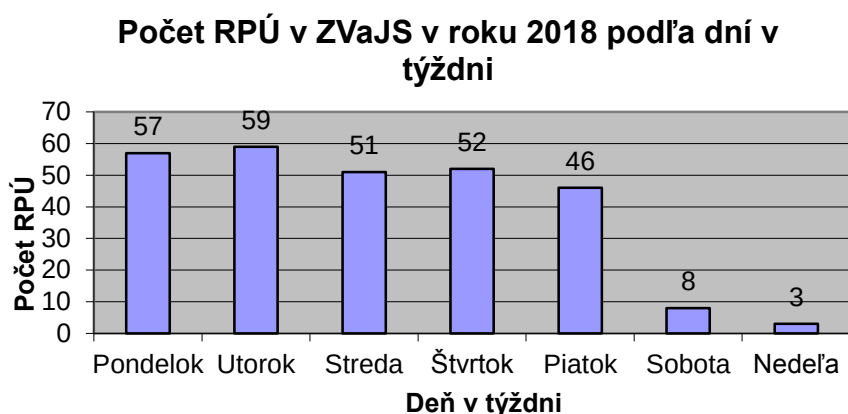
Počet RPÚ v ZVaJS podľa jednotlivých mesiacov roku 2018 je uvedený v grafe č. 2.

Počet RPÚ v ZVaJS v roku 2018 podľa mesiacov

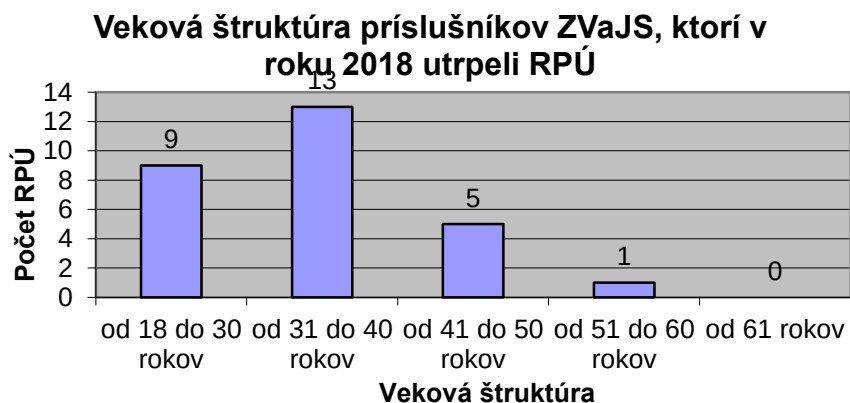
graf č.2: Počet RPÚ v ZVaJS v roku 2018 podľa mesiacov

Počet RPÚ v ZVaJS podľa dní v roku 2018 je uvedený v grafe č. 3.

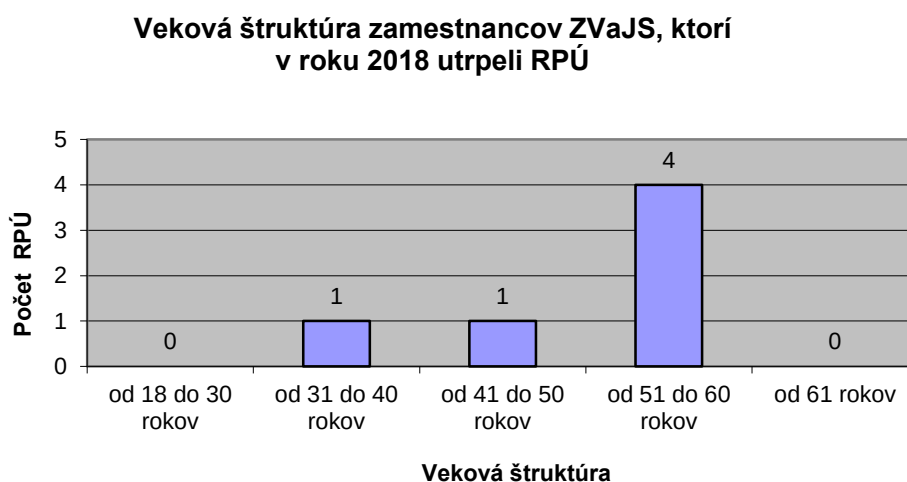

graf č.3: Počet RPÚ v ZVaJS v roku 2018 podľa dní v týždni

Veková štruktúra príslušníkov ZVaJS, zamestnancov ZVaJS a obvinených a odsúdených zaradených do práce je uvedená v grafe č. 4, 5 a 6.

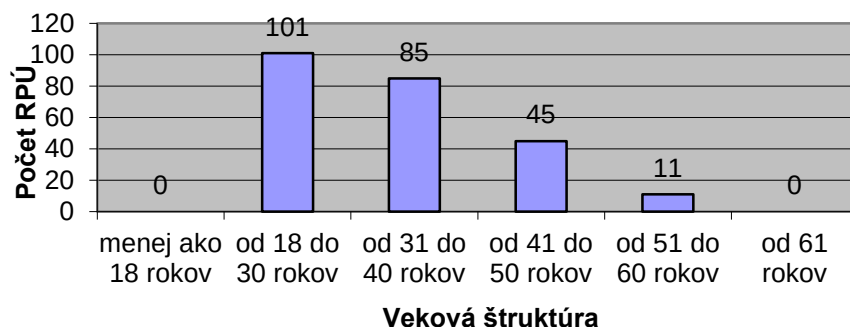

graf č.4: Veková štruktúra príslušníkov ZVaJS, ktorí v roku 2018 utrpeli RPÚ

graf č.5: Veková štruktúra zamestnancov ZVaJS, ktorí v roku 2018 utrpeli RPÚ

Veková štruktúra obvinených a odsúdených, ktorí v roku 2018 utrpeli RPÚ

graf č.6: Veková štruktúra obvinených a odsúdených zaradených do práce, ktorí v roku 2018 utrpeli RPÚ

Z celkového počtu 242 RPÚ odsúdených vzniklo až 187 RPÚ odsúdených na pracoviskách mimo pracovísk ZVaJS (tzn. až 77,27 %), kde sú odsúdení poskytovaní na práce na základe zmluvy a za zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zodpovedajú príslušné právnické osoby alebo fyzické osoby. Orgán dozoru zboru vykonáva v zmysle ustanovenia § 2 ods. 4 zákona č. 125/2006 Z. z. inšpekciu práce (dozor nad dodržiavaním BOZP) výlučne na pracoviskách ZVaJS.

Z hľadiska počtu PÚ pripadajúcich na 100 pracovníkov v ZVaJS pri počte 9380 pracovníkov a 239 PÚ v roku 2012 pripadlo 2,55 PÚ na 100 pracovníkov. V roku 2018 pri počte 9914 pracovníkov a 276 PÚ pripadlo v ZVaJS 2,78 PÚ na 100 pracovníkov, pričom porovnaní s rokom 2017 došlo k poklesu o 0,38 prípadov PÚ na 100 pracovníkov.

Stav a vývoj PÚ je uvedená v tabuľkách č. 7 až č. 13.

8. Spolupráca orgánu dozoru zboru

Orgán dozoru zboru v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci, ako aj ochrany pred požiarmi v roku 2018 spolupracoval s rôznymi subjektmi (MPSVR SR, Národným inšpektorátom práce v Košiciach (ďalej len „NIP“), Inšpektorátom práce (ďalej len „IP“) v Prešove, Ministerstvom obrany SR (ďalej len „MO SR“) - odborom dozorných činností a IP v Trenčíne, MV SR, Hasičským a záchranným zborom (ďalej len „HaZZ“), Finančnou správou SR (ďalej len „FS SR“), ďalej so zástupcami zamestnancov pre BOZP, poradcom pre technickú bezpečnosť a predpisy BOZP z Konfederácie odborových zväzov SR (ďalej len „KOZ SR“) a Odborovým zväzom ZVaJS) predovšetkým pri zabezpečovaní vzdelávacích aktivít či pracovných stretnutí, alebo pri tvorbe interných predpisov v oblasti BOZP alebo ochrany pred požiarmi, ako aj pri spolupráci pri vyšetrovaní príčiny vzniku závažného PÚ či požiaru v objekte ZVaJS.

9. Hodnotenie stavu ochrany práce v roku 2018 a opatrenia orgánu dozoru zboru na zlepšenie stavu

Zaistenie BOZP a úroveň podmienok na výkon štátnej služby a pracovných podmienok zodpovedá ekonomickej situácii kontrolovaných subjektov - ústavov. Aj v roku 2018 sa finančné prostriedky prioritne poskytovali predovšetkým na zabezpečenie základných potrieb pre obvinených a odsúdených v zmysle zákona č. 475/2005 Z. z. a zákona č. 221/2006 Z. z., ale treba zdôrazniť, že výrazný objem finančných prostriedkov bol pridelený aj na riešenie dlhotrvajúcich havarijných a kritických technických stavov predovšetkým v oblasti nevyhovujúceho technického stavu objektov ZVaJS.

Z hľadiska zabezpečenia úloh bezpečnostnotechnickej služby (ďalej len „BTS“) vyplývajúcej z § 22 zákona č. 124/2006 Z. z. je v každom ústave systemizované funkčné miesto bezpečnostný technik (ďalej len „BT“), resp. je v ústave BTS zabezpečená dodávateľsky a na generálnom riaditeľstve ZVaJS je zabezpečená verejným zdravotníkom s požadovanou odbornou spôsobilosťou. Celkový počet funkčných miest BT zodpovedá požiadavke uvedenej v § 22 ods. 4 zákona č. 124/2006 Z. z. a v prílohe č. 1b) bode B. zákona č. 124/2006 Z. z. pričom, jeden BT pripadá najviac na 600 zamestnancov. Do počtu zamestnancov sa však podľa § 3 písm. b) bodu 1 zákona č. 124/2006 Z. z. započítavajú výlučne príslušníci ZVaJS a zamestnanci ZVaJS, ale nie sú zohľadnení obvinení a odsúdení zaradení do práce, ktorí nemajú štatút zamestnanca, nakoľko nie sú v pracovno-právnom vzťahu, ale v osobitnom vzťahu s príslušným ústavom. Ústav si však podľa § 32 ods. 2 a § 34 zákona č. 221/2006 Z. z. alebo podľa § 42 ods. 2 a § 49 zákona č. 475/2005 Z. z. pri zaraďovaní obvinených alebo odsúdených do práce plní z hľadiska zaistenia BOZP povinnosti zamestnávateľa a zaisťuje starostlivosť o bezpečnosť a ochranu zdravia obvinených a odsúdených pri práci. V Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou pracovalo v roku 2018 v priemere 276 príslušníkov ZVaJS a 43 zamestnancov ZVaJS, tzn. celkom 319 zamestnaných osôb, pričom 797 odsúdených zaradených do práce sa do celkového počtu zamestnancov pre potreby určenia počtu BT nezapočítavajú. Nad priemerný počet 600 pracovníkov pripadajúcich na 1 BT v roku 2018 mali pri započítaní odsúdených do práce v roku 2018 aj Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Ilava (741 pracujúcich, z toho 4 obvinených a 363 odsúdených osôb zaradených do práce), Ústav na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce (730 pracujúcich, z toho 434 odsúdených zaradených do práce) a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová (730 pracujúcich, z toho 321 odsúdených zaradených do práce).

Orgán dozoru zboru pri vykonávaní kontrolnej činnosti v ústavoch nepôsobí len represívne a metodicky, ale navrhuje aj preventívne opatrenia, a to najmä z dôvodu predchádzania vzniku PÚ, CHzP alebo ohrozenia CHzP a nebezpečných udalostí na pracoviskách ZVaJS. V roku 2018 neboli v ústavoch odstránené všetky nedostatky v oblasti BOZP a ochrany pred požiarmi zistené kontrolnou činnosťou v minulosti, a to aj napriek úsilíu generálneho riaditeľstva ZVaJS nevyhnutne navýšiť finančné prostriedky z dôvodu odstránenia nevyhovujúceho stavu. Opätovne treba zdôrazniť, že v hodnotenom období došlo k výraznému zlepšeniu predovšetkým v oblasti odstraňovania havarijných stavov a kritických technických stavov na objektoch ZVaJS, modernizácie stavieb ZVaJS, nevyhovujúcich a technicky zastaraných technologických a technickým zariadení a pracovných prostriedkov.

Z hľadiska zlepšenia stavu v oblasti BOZP a ochrany pred požiarmi je aj naďalej nevyhnutné pre ZVaJS zabezpečiť dostatočné finančné prostriedky k plneniu povinností vyplývajúcich z predpisov v oblasti BOZP a ochrany pred požiarmi a k odstráneniu finančne nákladných nedostatkov, ktoré si však v súčasnej situácii vyžadujú podporu predovšetkým zo strany Ministerstva financií SR (ďalej len „MF SR“) a dôležité je rovnako aj stanovenie priorit účelu použitia poskytnutých finančných prostriedkov vzhľadom na efektívnosť a hospodárnosť vynakladaných finančných prostriedkov v ZVaJS v súlade s plnením úloh vyplývajúcich predovšetkým z aktualizovanej koncepcie väzenstva. Rovnako je dôležité získavať finančné prostriedky zo zdrojov Európskej únie (ďalej len „EÚ“), a to predovšetkým prostredníctvom rôznych operačných programov.

ZVaJS zabezpečuje plnenie povinností v súvislosti s odstraňovaním zistených nedostatkov v oblasti BOZP a ochrany pred požiarmi. Prioritou naďalej zostáva riešenie nepriaznivého technického stavu niektorých objektov ZVaJS vrátane vyhradených technických zariadení vzhľadom na ich fyzickú opotrebovanosť, zastaranosť, nedostatok finančných prostriedkov na ich obnovu, resp. modernizáciu, čo priamo ohrozuje existujúce kapacity a bezpečnosť.

Pozitívom je, že sa v roku 2018 podarilo predovšetkým znížiť počet RPÚ s porovnaní s rokom 2017 u príslušníkov ZVaJS a odsúdených zaradených do práce na vonkajších pracoviskách, ako aj znížiť počet závažných PÚ s porovnaní s rokom 2012. Prijaté opatrenia vedú k eliminácii vzniku PÚ a predchádzajú aj vzniku CHzP či ohrozeniu CHzP. Ďalej sa podarilo odstraňovať dlhotrvajúce závažné nedostatky v oblasti BOZP či nepriaznivý technický stav niektorých objektov ZVaJS. Pri pokračovaní pozitívnej ekonomickej situácie v štátnom rozpočte môže v nadchádzajúcich rokoch vzniknúť potrebný priestor pre napĺňanie zákonného stavu v intenciách slovenskej legislatívy v oblasti BOZP a ochrany pred požiarmi.

Príloha k informácia o stave bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce v Zbore väzenskej a justičnej stráže v roku 2018

Orgán dozoru zboru predovšetkým

1. vykonáva dozor nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich podmienky na výkon štátnej služby príslušníkov ZVaJS a pracovné podmienky zamestnancov ZVaJS, obvinených a odsúdených zaradených do práce vrátane podmienok výkonu štátnej služby a pracovných podmienok žien, mladistvých a osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou,
2. vykonáva dozor nad dodržiavaním právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci a zaistenie bezpečnosti technických zariadení vrátane predpisov upravujúcich faktory pracovného prostredia,
3. vykonáva požiarneho dozoru v objektoch ZVaJS,
4. posudzuje výber a prevádzkovanie pracovných priestorov pracovného prostredia, používanie osobných pracovných (služobných) prostriedkov,
5. vedie evidenciu PÚ príslušníkov ZVaJS a zamestnancov ZVaJS,
6. vedie evidenciu RPÚ v ZVaJS,
7. vypracováva rozbor pracovnej úrazovosti a navrhuje opatrenia na znižovanie PÚ,
8. vydáva stanoviská na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci v rámci stavebného a kolaudačného konania stavieb ZVaJS,
9. vypracováva interné predpisy upravujúce oblasť bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci a ochrany pred požiarmi,
10. zabezpečuje kontrolu plnenia Stratégie BOZP v podmienkach ZVaJS a vyhodnocuje ju,
11. spolupracuje s Európskou agentúrou pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, NIP, územne príslušnými IP, dozornými orgánmi MV SR, MF SR – Finančným riaditeľstvom SR, MO SR, orgánmi verejného zdravotníctva a odborovými organizáciami,
12. poskytuje poradenstvo v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci a ochrany pred požiarmi,
13. vykonáva osvetu v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci a ochrany pred požiarmi.

1.1 Personálne údaje

Orgán dozoru zboru je v súčasnosti personálne obsadený dvoma príslušníkmi ZVaJS. Pozostáva z hlavného inšpektora orgánu dozoru zboru a inšpektora orgánu dozoru zboru, ktorí majú vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v požadovanom odbore a majú odbornú spôsobilosť „autorizovaný bezpečnostný technik“ (ďalej len „ABT“) a „špecialista požiarnej ochrany“. Na jedného pracovníka orgánu dozoru zboru tak v roku 2018 pripadlo 4 957 pracovníkov z celkového počtu 9 914 pracovníkov (príslušníci ZVaJS, zamestnanci ZVaJS, obvinení a odsúdení zaradení do práce). Je potrebné však zdôrazniť, že orgán dozoru zboru vykonáva v objektoch ZVaJS aj požiarneho dozoru a plní aj ďalšie úlohy uložené generálnym riaditeľom ZVaJS alebo riaditeľom odboru kontroly a právnych činností Generálneho riaditeľstva ZVaJS.

1.2 Výkony

Orgán dozoru zboru v hodnotenom období na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci (ďalej len „úsek BOZP“) a ochrany pred požiarmi v roku 2018:

- a) vykonal 2 komplexné kontroly na úseku BOZP vrátane 2 komplexných protipožiarňch kontrol v ústavoch,
- b) vykonal 4 následné kontroly na úseku BOZP a 4 následné protipožiarne kontroly v ústavoch a 2 následné protipožiarne kontroly u nájomcov objektov ZVaJS alebo ich častí,
- c) vykonal 1 tematickú protipožiarňu kontrolu v ústave Želiezovce,
- d) posúdil 14 ks projektovej dokumentácie stavieb ZVaJS pre účely stavebného konania alebo konania o zmene v užívaní časti stavby,
- e) zúčastnil sa 9 krát na kolaudáciách stavieb ZVaJS, resp. konaní o zmene v užívaní stavieb alebo časti stavieb ZVaJS,
- f) zúčastnil sa ako člen komisie na 1 zisťovaní príčiny vzniku požiaru, ktorý vznikol v kancelárii oddelenia ekonomiky v administratívnej budove v areáli Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov,
- g) v spolupráci s IP Prešov sa zúčastnil na 1 vyšetrovaní príčiny a okolností vzniku PÚ s ŤUZ u odsúdeného,
- h) vykonal v rámci lektorskej činnosti:
 - školenie samostatných BT z ústavov na výkon trestu odňatia slobody, ústavov na výkon väzby, ústavu na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a z nemocnice pre obvinených a odsúdených (ďalej len „ústav“) v Liečebno-rehabilitačnom stredisku ZVaJS v Omšeni,
 - 2 prednášky pri príležitosti Svetového dňa pre BOZP k téme kampane: „Generácia bezpečná a zdravá.“, a to pre odsúdených v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Trenčín a otvorenom oddelení v Opatovciach,
 - prednášku v oblasti BOZP a ochrany pred požiarňmi na školení vedúcich a zástupcov oddelení logistiky z ústavov na výkon väzby, ústavov na výkon trestu odňatia slobody, ústavu na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a nemocnice pre obvinených a odsúdených v Liečebno-rehabilitačnom stredisku ZVaJS v Omšeni,
 - prednášku v oblasti znižovania pracovnej úrazovosti v ZVaJS na celoslovenskej porade vedúcich oddelení, skupín, referátov zamestnávania, výroby a odbytu z ústavov v Školiacom stredisku ZVaJS v Santovke,
 - prednášku v oblasti BOZP na celoslovenskej konferencii vedúcich lekárov, posudkových lekárov, vedúcich sestier a sestier ZVaJS „MEDICOR 2018“ v Liečebno-rehabilitačnom stredisku ZVaJS v Omšeni,
 - 11 prednášok v oblasti problematiky poskytovania OOPP (služobných) pre príslušníkov ZVaJS spojenou s ich praktickou ukázkou v špecializovaných odborných vzdelávaniach príslušníkov ZVaJS v Inštitúte vzdelávania ZVaJS v Nitre,
 - priebežne vykonával školenia o ochrane pred požiarňmi a oboznámenia o bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci pre príslušníkov ZVaJS a zamestnancov ZVaJS zaradených na Generálnom riaditeľstve ZVaJS a školenia o ochrane pred požiarňmi a oboznámenia o BOZP pre odsúdených zaradených do práce na Generálnom riaditeľstve ZVaJS (areál Šagátova ul. č. 1 v Bratislave a Ubytovacie zariadenie Generálneho riaditeľstva ZVaJS, Mlynská dolina č. 51 v Bratislave), ako aj školenia o ochrane pred požiarňmi pre príslušníkov ZVaJS, ktorí zabezpečujú ochranu pred požiarňmi v areáli Generálneho riaditeľstva ZVaJS v mimopracovnom čase,
- i) vypracoval a predložil podklady za ZVaJS pre MPSVR SR do Správy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, vývoja pracovnej úrazovosti, CHzP a iných poškodení zdravia z práce za rok 2018,
- j) vypracoval a predložil MS SR vyhodnotenie plnenia Stratégie BOZP v podmienkach ZVaJS za rok 2017,

- k) vypracoval a predložil podklady za ZVaJS pre MPSVR SR do Správy o vykonávaní BOZP smerníc v rokoch 2013 – 2017 vrátane štatistických údajov,
- l) vypracoval rozbor RPÚ v ZVaJS za rok 2017, ďalej prehľady o pracovnej úrazovosti v ZVaJS za I. polrok 2018, ktoré predložil na zasadnutie 7. kolégia generálneho riaditeľa ZVaJS aj s opatreniami na zníženie počtu PÚ v ZVaJS,
- m) zabezpečil v spolupráci s BVH, spol. s r. o. prednášku v oblasti zaistenia BOZP vo výškach a nad voľnou hĺbkou pre samostatných bezpečnostných technikov a spojovacích technikov z ústavov v Liečebno-rehabilitačnom stredisku ZVaJS v Omšeni,
- n) zabezpečil v spolupráci s oddelením logistiky Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Ilava praktickú ukážku hydraulického zariadenia na násilné vniknutie do objektov alebo miestností na výcviku školiteľov poriadkovej jednotky ZVaJS v uvedenom ústave,
- o) zabezpečil v spolupráci s oddelením logistiky Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Ilava praktickú ukážku na násilné vniknutie do objektov alebo miestností prostredníctvom benzínových rozbrusovacích píl v uvedenom ústave,
- p) zúčastnil sa pracovného stretnutia – medzirezortnej pracovnej porady orgánov inšpekcie práce a požiarneho dozoru ozbrojených bezpečnostných ZVaJS za účelom vzájomnej výmeny informácií súvisiacich s efektívnym výkonom inšpekciou práce a požiarneho dozoru v podmienkach ozbrojených bezpečnostných ZVaJS a inými inštitúciami (napr. MO SR, MV SR, MF SR - Finančnej správy SR, ZVaJS, NIP a MPSVR SR, regionálneho úradu verejného zdravotníctva) v Akadémii finančnej správy, stredisko akadémie finančnej správy stred, Donovaly,
- q) zúčastnil sa bezplatnom seminári s názvom: „Zdravé pracoviská pre všetky vekové kategórie“ organizovaného NIP a Európskou agentúrou pre BOZP v Bratislave,
- r) vykonal 2 odborné prípravy členov požiarnych družstiev z ústavov Ilava a Leopoldov (v celkovom rozsahu 40 hodín) v spolupráci s HaZZ v priestoroch Výcvikového centra HaZZ v Lešti,
- s) vypracoval 11 krát výzvy na predkladanie cenových ponúk v rámci verejného obstarávania, napr.:
 - na výkon činnosti koordinátora bezpečnosti ochrany zdravia na stavenisku na 3 stavbách stavebníka - generálneho riaditeľstva ZVaJS,
 - na nákup 10 ks autonómnych dýchacích prístrojov s príslušenstvom,
 - na nákup penidla pre odbornú špecializovanú odbornú prípravu členov požiarnych družstiev ZVaJS,
 - na nákup nehorľavej antistatickej termobielizne pre hasičov,
 - na nákup termovíznej kamery pre hasičov a termovíznej kamery pre výcvik príslušníkov ZVaJS v zadymenom prostredí,
 - na nákup bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci a pod.,
 - na nákup 66 ks 400 ml hasiacich sprejov pre poriadkové jednotky ZVaJS.
- t) plnil ďalšie úlohy uložené generálnym riaditeľom ZVaJS alebo riaditeľom odboru kontroly a právnych činností generálneho riaditeľstva ZVaJS.

1.3 Poradenská činnosť

Poradenská činnosť (metodická pomoc) bola v roku 2018 vykonávaná pre všetkých pracovníkov v rámci ZVaJS zabezpečovaná predovšetkým prostredníctvom bezpečnostnotechnickej služby v jednotlivých ústavoch, orgánom dozoru zboru, ale aj verejným zdravotníkom ZVaJS, a to najmä písomnou formou, elektronickou formou, telefonicky, prípadne osobným kontaktom. BTS, orgán dozoru zboru a verejný zdravotník ZVaJS poskytujú toto poradenstvo aj popri kontrolnej činnosti v ústavoch. V rámci

preventívnej činnosti počas výkonu inšpekcie práce bolo poskytnuté poradenstvo zamerané predovšetkým na predchádzanie zisteným nedostatkom a na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov v oblasti BOZP a v oblasti bezpečnosti technických zariadení.

V ZVaJS sa za účelom zlepšenia poskytovania kvalitného poradenstva zabezpečuje aj pravidelné vzdelávanie pracovníkov BTS zriadených v ústavoch, pracovníkov orgánu dozoru zboru a verejného zdravotníka ZVaJS, ktorí pre ústavy toto bezplatné poradenstvo poskytujú.

1.4 Poskytovanie informácií

V uplynulom roku poskytovali pracovníci orgánu dozoru zboru ústavom najčastejšie informácie v oblastiach registrácie a evidencie PÚ, ako aj ich odškodňovania, poskytovania OOPP (služobných), jej evidencie, ďalej požiadaviek na požiadaviek na stavby či pracoviská z hľadiska predpisov na zaistenie BOZP a pod. Ďalej boli informácie poskytované ohľadom požiadaviek na zmeny užívania stavieb alebo ich častí z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti a zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia. Pracovníci orgánu dozoru zboru poskytovali v rámci účasti na kontrolných dňoch zhotoviteľom stavieb ZVaJS informácie na predchádzanie zisteným nedostatkom a na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti BOZP a ochrany pred požiarom na stavenisku.

1.5 Sťažnosti a podnety

Orgán dozoru zboru vykonal inšpekciu práce k podnetu zamestnankyne ZVaJS vo veci objektívneho prešetrenie vzniku a okolností príčin údajného pracovného úrazu.

Orgánu dozoru zboru nebola v roku 2018 zaslaná žiadna sťažnosť v oblasti BOZP.

1.6 Príprava predpisov a technická normalizácia

V rámci všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti BOZP orgán dozoru zboru nepripomienkoval v roku 2018 žiadny návrh zákona, nariadenia vlády SR či vyhlášky ústredných orgánov štátnej správy. V rámci tvorby interných predpisov však opätovne pripomienkoval návrh Rozkazu generálneho riaditeľa ZVaJS o poskytovaní OOPP na Generálnom riaditeľstve ZVaJS.

V zmysle zákona č. 125/2006 Z. z. neplnil úlohy v oblasti technickej normalizácie.